СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 155. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 7 липня 1933. VOL. XLI. No. 155. Jersey City, N. J., Friday, July 7, 1933. THREE CENTS.

У ПЕРШУ ЧЕРГУ ПІДВИЩЕННЯ ЦІН НА ТОВАРИ, КАЖЕ РУЗВЕЛТ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт не хоче ратувати Економічної Конференції коштом Америки. Він каже, що його обходить найбільше те, яка є вартість доляра в Америці, а ту вартість хоче він означити ціною на товари, яка існувала в 1924—1925 р. Президент підкреслює, що Америка не робила ніяких викидів Франції чи Англії, коли вони покидали золоту стопу й обнижували вартість своєї валюти. І не можна брати Америці за зле, коли вона хоче побороти депресію і реґулює свою валюту по свому.

Адміністрація є тої думки, що стабілізація валют таки прийде, але не скорше, як за яких два або три роки.

МОДЕРНІЗУЮТЬ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Свенсон домагається ще додаткової асиґнати на суму $77,000,000, за які хоче модернізувати старі американські дредноти. Ота нова сума є додатком до суми $238,000,000, призначеної на розбудову фльоти. Мали би її взяти з тих фондів, які конґрес призначив на розбудову краю. Свенсон каже, що 85% виданих грошей на розбудову фльоти піде до кишені американських робітників.

АМЕРИКА ПОКИНУЛА ВЖЕ ОДНУ КОНВЕНЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Злучені Держави відкликали своїх делеґатів з міжнародньої конвенції в справі знесення й облекшення імпортових і експортових обмежень. Конвенцію ту скликано заходами Ліґи Націй. Та на ній не могли до нічого договоритись. Англія відкликала свого представника вже давніше.

ПРИТЯГАЮТЬ СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ ДО ЮНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Американська Федерація Праці поробила нові заходи, щоби зорґанізувати юнійно робітництво, яке працює в сталевих заводах. Саме тепер сталеві промисловці укладають кодекс, у якім обмежують конкуренційну боротьбу й означують мінімальну робітничу заплату. Не можуть ще договоритися до означення мінімального числа годин праці. Кажуть, що треба домагатися 40 годин праці на тиждень, бо при іншій реґуляції потерпіла би продукція.

НАЗАД ДО ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Вернувшися з вакацій президент вислухав звітів і переконався, що в цілім краю бизнеси поправляються. Та це його не задоволило. Він каже, що треба пускати в рух цілий апарат розбудови, щоби чимскорше дати працю якнайбільшому числу безробітних.

БУДЕ ЛЕКШЕ ДІСТАТИ ВИНО.

ВАШИНҐТОН. — Обчисляють, що знесення обмежень, виданих лікарям у справі видавання лікарських посвідок на алькоголь піднесуть річно консумцію алькоголю з 1,500,000 ґальонів до 8,000,000 ґальонів.

Тепер ще знесено обмеження на вино, які відносилися до священиків і вірних. Побільшено видавання вина для дорослих вірних з одного ґальона на два. Знесено вимогу, що вино можна доставляти вірним тільки через духовників. Це відноситься головно до Жидів. Священики будуть могли побирати сакраментальне вино без усяких труднощів, але за дозволом інституції „Бюро оф Індостріел Алкогол". Дозвіл буде даний на протязі 30 днів від дня внесення просьби, або на протязі 10 днів, коли просьбу поновляється.

ОЧІ ЗВЕРНЕНІ НА АЛАБАМУ.

МОНТҐОМЕРІ. — Дня 18 липня вудбудуться у стейті Алабама вибори делеґатів на конвенцію, яка рішатиме про долю проґибіції. Алабама це твердий сухий стейт. І тому всі так зацікавлені тою конвенцією. Кажуть, що від неї буде залежати, як потім рішатимуть інші сухі стейти в справі проґибіції.

ЗАВИСОКІ ЦІНИ НА ХЛІБ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент справедливости подає, що зачинає дохоження в справі підвишок цін на хліб. Доносять до департаменту хлібобірства, що в багатьох містах піднесено ціни на хліб по два і три центи на бохонці. Секретар Велес каже, що та підвишка несправедлива. Торговці поступають тепер так, як поступали від 1909 до 1932 року, коли то вартість пшениці впала на 50%, а ціни на хліб піднеслися на 10%.

НАПІВ ОСВІЧЕНІ ВЧИТЕЛІ.

ШІКАҐО. — На конвенції „Нешенел Едюкейшен Асосієйшен" обговорено конечну потребу ревізії виховної системи в Америці. Ґ. Доневен, президент „Кентоки Стейт Тічерс Каледж", доказував, що найменше 25% учителів початкових шкіл є пів-освіченими людьми. Яких 200,000 побирають учительську платню за службу, котрої вони не можуть виконати, бо на посади дісталися з протекції, за допомогою політиканів, у часі, коли найкращі американські вчителі є без роботи.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

18-та Головна Конвенція У. Н. Союза припоручила новавибраному Головному Урядови У. Н. Союза вирішити отсі справи:

1. **Вибір шефа редакторів і помічних редакційних сил, та видавництва У. Н. Союза.**
2. **Молодечий Департамент.**
3. **Союзові лікарі.**
4. **Бондування членів Головного Екзекутивного Комітету.**

Для вирішення вище згаданих справ відбудеться

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ДНЯХ 14-ГО І 15-ГО ЛИПНЯ 1933 РОКУ

Наради розпічнуться в пятницю, 14. липня, в год. 9-тій рано, в місці осідку У. Н. Союза під ч. 81-83 Ґренд Стріт, ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Микола Мурашко, гол. предс. **Дмитро Галичин**, гол. рек. секр.

ЯПОНЦІ ЗАТРИМАЛИ РОСІЙСЬКИЙ ПАРОПЛАВ ЗА „ШПИҐУНСТВО".

В районі японських північних Курильських островів японські воєнні судна затримали російський риболовний пароплав. Японці кажуть, що поведення цього корабля було підозріле, що він займається шпиґунством серед японських островів.

ПРИЙМАЄ НА СЕБЕ ВИНУ.

Суддів і публику в Мадриді (Еспанія) вразило мужнє тримання себе на суді старого ґенерала Сахурія. Його поставлено під суд за те, що він зробив у 1932 році спробу повалити републику й реставрувати монархію. На суді він рішучо заявив: „Я лиш один винуватий! Я хотів звільнити Еспанію від її гнобителів".

Ґенерала привели на суд із вязниці, де його тримають разом з іншими співучасниками перевороту.

НА БРАК ГРОШЕЙ І МАҐІЯ НЕ ПОМОЖЕ.

Перед окружним судею Джексоном у Торонті відбулася розправа проти трох маґіків. Властиво тільки один з них, Музик (Поляк), мав бути маґіком, а два інші, Следзь і Мирко, були його помічниками. Вони достарчили грошей маґікови, щоби він міг їздити до Онтеріо зі своїми штуками, а коли маґічний бизнес збанкротував, домагалися від нього звороту 100 долярів, яких він не мав. Суддя рішив, щоби спільники продали всі маґічні прибори, які їм ще лишились, і гроші поділили на половину: одну половину має взяти Музик, а другу Следзь і Мирко.

Маґік Музик їздив зі своїми штуками поміж Українців у Кепускейсінґ, Кірклєнд Лейк, Брентфорд і Престон.

ПРИСИПАНІ ГЛИНОЮ.

У Ниркові (пов. Заліщики) усунулася глина громадського глинища та присипала: 46-літнього Василя Прокопа і 52-літню Марію Кочержук. Вони згинули наслідком удушення. 39-літня Текля Розборська та 48-літня Анна Куць потовклися сильно.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД.

Ніччю 11. травня ц. р. їхав Йосиф Горовітц, візник з Грималова, до Тернополя і в дорозі між Пізнанкою Гетьманською і Сороцьком напали на нього з метою грабунку Іван і Михайло Гаврищак з Пізнанки Гетьманської, і Ян Качан, Павло Яцишин, і Михайло Палаш з Глібова, однак сполошені втікли, при чім один з них ударив колом по голові тернопільського бляхаря, що їхав на фірі, а крім цього хтось з них вистрілив з обрізаного кріса на постах. Поліція всіх їх виловила і вони мають тепер стати перед наглим судом.

ПРАВО ГОЛОСУВАННЯ ДЛЯ ЖІНОК.

У президії палати депутованих у Парижі зложили проект закона, що признає жінкам чинне й пасивне право голосування до самоврядних установ у Франції. Закон передбачає участь жінок у голосуванні вже в найближчих самоврядних виборах, а саме в 1935 році.

БОГАЧІ НЕ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКІВ.

В Букарешті розглядав трибунал рекурси трох великих фірм, котрих позасуджували попередні інстанції на податкові кари за скривання доходів, а саме: чехословацьку фірму Скоди на 74 міліони левів і нафтове товариство „Стява Романа" на 14 міліонів і 142 тисячі левів.

З СОВІТСЬКОГО ПЕКЛА.

Редакція львівського „Нового Часу" одержала знову письмо одного галицького Українця, писане до родини з совітського пекла. Ось воно:

„Дня 13. квітня 1933 р. ... У мене цей рік дуже бідні свята будуть, бо ще не більше як на два тижні маю продуктів. Не знаю, чи прийдеться цей рік пережити, а з Вами побачитися не маю надії, бо до дому не пускають. У селі великі крадежі; кожної ночі корови і коні крадуть; я ще маю кобилу і корову, але не знаю, як їх уратувати. До сіней забираю на ніч, але певно нічого не поможе, тому, що злодійня ломить вікна і двері та вскакує до хати. Я по цілих ночах не сплю, тільки сиджу в хаті і все в поготівлі, як на варті, бо на двір вийти не можна ніч. Я вже два рази відігнав злодіїв від корови; **пса і кота у нас ніде не побачиш; вже люди поїли...** Навіть курки не можна вдержати. Маю ще три курки, одну вже з рук видерли; мав 4 качки, але вчора в день украли і не маю вже ніодної.

„Тепер у нас люди дуже мруть з голоду. Така пошесть, що день два полежить чоловік і вмирає. **По 10 до 20 осіб умирають денно в селі.** Я певний, що того не пережию. Нераз згадую, що **ліпше було на війні умерти враз зі своїми товаришами, як тепер з голоду.** „**Дітей з хати не можна пускати, бо можуть порізати;** батьки вже свої діти ріжуть і їдять. Хотів би я прийти до дому і вмерти у своїй стороні, бо **тут люди по тижневи лежать по хатах і по полях".** Дальше просить автор листа, щоби помогли йому грішми.

КОРОВА МАЛА ЗАМІСЦЬ ТЕЛЯТИ ДИТИНУ.

В громаді Бутнарешті, повіту Роман, у Молдавщині, трапився недавно дивний випадок. Один селянин купив на ярмарку тільну корову. Одного дня, вернувшися з пасовиська, корова положилася. Та зявилося чудовище: половина була дитина — з носом, ротом, ухами й головою, а половина теляти з ратицями й з нерозвиненими руками спереду та половиною ніг іззаду. Чоловік зачав кричати. На його крик прибігла його жінка. Обоє приглядалися цій дивовижі. Вкінці рішили закопати цю потвору. Випадково довідалися про це чудовище жандарми, відкопали потвору, взяли селянина до станиці та стали його випитувати, в кого він купив корову. Лікарі матимуть цікаве явище природи.

ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ БУДЕ ВІДРОЧЕНА

ДУМАЮТЬ ПРИПИНИТИ ПРАЦІ КОНФЕРЕНЦІЇ ДО ЖОВТНЯ, АБО ДО ЧАСУ СТАБІЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТ.

ЛОНДОН (Англія). — Не зважаючи на всі старання сторонників продовження праці міжнародньої економічної конференції й на виразну заяву американської делеґації, що Злучені Держави бажають продовження праць конференції, вона буде відрочена. В колах конференції вважають, що свою працю конференція зможе відновити в жовтні. Є також пропозиція відложити засідання конференції до того часу, поки будуть стабілізовані ріжні валюти, а в першу чергу поки буде стабілізований американський доляр.

Підчас перерви засідань конференції буде працювати лише керуючий комітет конференції, який зможе точно означити, коли настане час до скликання конференції. Відрочення конференції домагаються держави золотого бльоку.

ФРАНЦІЯ ЗНОВУ ДУМАЄ ПРО ЕВРОПЕЙСЬКИЙ БЛЬОК.

ПАРИЖ (Франція). — Французька преса, яка особливо близько стоїть до міністерства справ закордонних, пише про те, що треба знову відродити політику Бріяна, який увесь час старався створити тісний бльок з европейських держав. Той бльок мав би протистати Англії з її позаевропейськими кольоніями, та проти Америки.

Ті французькі ґазети, які знову висувають справу европейського бльоку, є тої думки, що Европа повинна сама ратувати себе в тяжкій економічній ситуації й вона не може бути спільнецею позаевропейських держав, яких економічні інтереси зовсім інші.

ОБМЕЖУТЬ ЗАСІВ ПШЕНИЦІ.

ЛОНДОН (Англія). — Австралія, Арґентина, Канада та Злучені Держави договорилися між собою про обмеження посіву пшениці, щоб таким способом уникнути її надпродукції та спаду цін до тої міри, що вони не покривалиб вартости продукції пшениці.

Ще не відомо, в яких квотах вони обмежать у себе засів пшениці та яким способом ці держави будуть контролювати його в себе.

СПОДІВАЮТЬСЯ РАТИФІКАЦІЇ ПОЧВІРНОГО ДОГОВОРУ.

ЛОНДОН (Англія). — Секретар закордонних справ, Саймон, сподівається, що в липні всі чотири держави, а саме Англія, Франція, Італія й Німеччина ратифікують почвірний договір. Тепер треба чекати лише ратифікації його французьким сенатом, а зі сторони інших трох держав уже все готове для ратифікації.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ В ІСЛЯНДІЇ.

РЕКЯВІК (Ісляндія). — Сюди прилетіли 24 італійські літаки, які летять до Шікаґо на світову виставу. Цю ескадру літаків веде італійський міністер авіяції, Бальбо. Всі літаки знаходяться в найкращому стані й готові до дальшого лету через найтяжчу частину дороги.

Ґенерал Бальбо каже, що з Ірляндії до Ісляндії літакам довелося перебороти великі повітрові труднощі. Літаки летіли найменше дві години через густий туман, що загрожувало зударенню літаків, які летіли в небувало великій скількости одним шляхом.

БРІНІНҐ РОЗВЯЗАВ СВОЮ ПАРТІЮ.

БЕРЛІН (Англія). — Бувший канцлер і перший диктатор у републиканській Німеччині, Брінінґ, розвязав партію центру, якої лідером він був. Він був останнім опозиціонером Гітлера. Тепер у Німеччині лишилася лиш одна леґальна партія, а саме партія націонал-соціялістів, себто гітлерівська.

Переборовши всі опозиційні партії та замкнувши до вязниць найбільше небезпечних противників, Гітлер нарешті став таким всесильним диктатором у Німеччині, яким не був навіть Фридрих Великий.

ЩЕ ОДИН ДОГОВІР ЛІТВІНОВА.

ЛОНДОН (Англія). — Большевицький міністер Літвінов підписав з Литвою договір про ненапад. Таким чином і Литва ввійшла в ту низку держав, з якими радянська Росія підписала договори про взаємні ґарантії недоторкальности їх кордонів.

ПОЛЬЩА ВВІЙШЛА В ЗОЛОТИЙ БЛЬОК.

ВАРШАВА (Польща). — Польська делеґація в Лондоні підписала заяву держав золотого бльоку про необхідність збереження золотого мірника валют. Хоч ця заява виразно направлена проти Злучених Держав, польська преса старається пояснити, що Польща підписала її щойно тоді, коли переконалася, що заява не направлена проти Злучених Держав.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ТРАКТУВАННЯ ІМІГРАНТА

Секретарка праці, місс Перкинс, установила комітет з горожан про переводження в життя американських законів про іміграцію. Цілю слідства цього комітету буде переконатися, чи іміґранта трактується тут справедливо й по закону.

Що іміґранта не все трактується так, як треба, про це знають усі. Знає про це й уряд, коли вважає за потрібне творити слідчий комітет для цеї справи.

Знає це передовсім сама місс Перкинс, котра до обняття свого високого уряду в адміністрації займалася немало опікою іміґранта. При обняттю нею уряду вона наслухалася немало жалоб проти задовгого держання іміґрантів у ріжних „поправчих" інституціях підчас вижидання на депортацію.

Новий генеральний комішенер іміґрації, полковник Мек Кормик, теж чував про ріжні зловжитки й пробував навіть справити їх на власну руку, і при тій нагоді подовідувався про річи, які, по його словах, є образою для американських ідеалів справедливости й слушности. Він говорив публично про нарушення права недоторкальности особи й дому, про несправедливі арешти, непоміркованї бондування, тощо. Він, що правда, не припускає, щоби такі практики були вживані загально, але й спорадичних не вільно толерувати.

Коли на чолі департаменту праці й іміґраційного уряду стоять такі люди, то можна сподіватися, що розслід установленого горожанського комітету принесе велику користь. Та певно не зробить він того, чого зробити не може. Він може тільки розкрити урядові зловжитки, а що найбільше незаконости приватних горожан супроти іміґранта. Але ніякий урядовий чи півурядовий комітет не може порадити щонебудь на настрій самого громадянства до іміґранта, на цей ворожий настрій до всього, що в чомунебудь ріжниться від роджених тут людей; на цей дух ворожнечі до „форенера", який усякому іміґрантови дається відчувати, а може якраз тому найбільше, що самий має певну культуру, виразно окреслені культурні вимоги й звички. Уряд не може нічого зробити на це образливе відношення уроджеңців до іміґранта, яке впоює в іміґранта почуття, що він тун непрошений зайда, варвар, якого ніхто не розуміє.

Уряд у Вашингтоні збирається розсліджувати трактування іміґранта в цю пору, коли справу розсліджувати легко, бо іміґрації майже нема. Це, здається, теж догідна пора, щоб американська суспільність подивилася й на другу справу, на своє громадянське відношення до іміґранта.

О. Сновида.

РОЗКЛАД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ НА УКРАЇНІ

Божевільна політика Сталіна в Росії й на Україні, виснажування всіх матеріяльних і моральних ресурсів народів, допровадили до того, що не витримала того переладування сама комуністична партія.

Чимраз частіше переводить Москва так звану „чистку", себто перегляд партійних рядів і видалення „непевних елементів" з них, щоби привернути партії давню звинність і справність. Таку чистку заряджено й тепер. На заході й сході потерпіла СССР поразку, в середині — почався голод і бунти. Довелося зредукувати урядовий апарат, видалити зі столиць і більших центрів десятки тисяч „зайвих ротів", робітникам зменшено „пайки" й т. п. Партія стала перед навалою маси нових і тяжких завдань, отже виникла потреба, нагальна потреба: вичистити партійний апарат, зміцнити його.

Але як тільки за цю справу взялися, показалося, що її **просто не дасться перевести, особливо на Україні.**

Ось, наприклад, що доносять совітські часописи про „чистку" з самої тільки Київщини. Київщині показалося неможливим утворити **комісії для чистки**, бо тяжко знайти певних партійців. Обласна комісія відкинула майже всіх кандидатів на „проверкомів". Треба покликати „під зброю" 225 членів районових комісій (для переведення чистки), а досі покликано тільки 18, себто **бракує більше як 90%. Так** стоїть справа з районовими комісіями. Щож до „ячейкових", то їх взагалі не утворено, бо не знайдено зовсім відповідних („певних") партійців на ту ролю.

З сумом повідомляють большевицькі часописи, що подібно, як на Київщині, стоїть справа з „чистковими" комісіями й на цілій Україні.

„Вісти" пишуть, що КП(б)У досягла останніми роками надзвичайних успіхів „у переведенню ленінської національної політики, в розбудові національної формою і соціялістичної змістом культури на Україні"... Але, як усе в совітській дійсности, цей „успіх" боком виліз большевикам. А саме показалося, що в результаті отої „ленінської національної політики" на Україні "немало членів партії опинились або в полоні в петлюрівських (цею назвою большевики означають українських націоналістів, хочби й противників петлюрівщини), отже в полоні петлюрівських і національно-демократичних настроїв, або в союзі з їх носіями". Цитаделею тих настроїв був Київський Інститут Мовознавства й Українська Академія Наук. Але ті настрої сягали дуже широко, далеко поза рами отих установ. Всі 75 районів, показується, були заражені отими антибольшевицькими „настроями"... Іншими словами: національна політика партії досягла величезних „успіхів": „злапав козак Татарина, а Татарин його за чуба тримає"...

Отже чистку перепровадити на ґвалт треба. На самій Київщині, наприклад, „господарсько-політична кампанія" (засів і здирання збіжа), переведена так, що 30 районів „відстають", а 15 „плентаються в хвості". Менше-більше так стоїть справа і по інших землях України. Потрібно енергійної руки, справного апарату партії, треба її „очищення" від непевних елементів, а перевести чистки нема як. Навіть комісії для чистки не зложити ніяк.

Центр, Москва, поставив партію перед невикональним завданням, перед завданням виживити банду ґалапасів і зруйнування продукуючого населення країни. Не дивниця, що „апаратчики", члени партійних установ на місцях, краще бачать абсурдальність такої політики, абсурдальність режиму, і хочби в обороні власної шкіри, виконанню директиз партії, центру, противляться. Треба опірних змінити — і нема як.

Ось трагічна дилема, яка стала перед московською партією. А її філії на Україні доводиться переходити ще тяжчі часи. Бо її захлисне хвиля національного незадоволення, яке завтра може перемінитися в національний протест, а може й у революцію.

Трон диктатора ніколи не був такий непевний, як тепер.

САМІ ВИКЛИКАЛИ ПРАВОСЛАВНОГО ВОВКА З ЛІСА — А ТЕПЕР ПЕРЕПУДИЛИСЬ

(Надіслана стаття).

Польські шовіністи мають немалий клопіт зі своїми союзниками: з Москалями на бувших теренах Росії (що тепер до Польщі належать), і з москвофілами в Галичині, зокрема з тими, що живуть і „діяльність" на Лемківщині.

Правдивих Москалів є в Польщі мінімальне число: є це головно недобитки давнього російського чиновництва, яке колись урядувало на польських, білоруських та українських землях, признаних антантою теперішній Польщі. Є це нечисленне російське міщанство, що походить переважно з помосковлених Українців і Білорусинів, і є це російські еміґранти, котрі не мають охоти повертатись до теперішнього Совітського Союза, щоби там не попасти в руки ГПУ (чеки).

Але власне всі ті останки колишньої Росії дуже пожадані для вшехполяків і інших польських шовіністів, а то власне яко таран для ослаблювання і розбивання українського й білоруського національного руху.

А вже чистим подарунком стала для полонізаторів **православна єрархія, яку** Польща застала на признаних собі землях. Була вона і є досі **чисто московською,** чорносотенною, крайно ворожо настроєною проти всього, що українське. Якжеж з таким чинником не заключувати полонізаторам союза?

І таки так сталося:

Ряних чорносотенців полишено на їх визначних церковних становищах, а епископови Діонізієви позволено навіть обняти становище митрополита. Православне духовенство дальше управляло й управляє русифікацію православної церкви, веде відправи з московським „прозношенієм" (нпр. „Господі памілуй"), проповіди говорить (якщо взагалі їх говорить) по московськи, — духовних семинаристів виховує в московськім дусі — але зате у внутрішнім урядуванню православної церкви завів православний епископат польську урядову мову. І консисторія і благочинні (декани) і парохи переписуються поміж собою по польськи, а тимпаче з польськими державними урядами.

І цього стало полонізаторам досить: вони бачили, що їх інтереси й інтереси православної церковної влади в московських руках вповні покриваються: не допускати, щоби національні рухи у Білорусинів і Українців росли і скріплялися. Най селяни, до обидвох тих народів принале́жні, уважають себе і надальше за „здєшних" і „тутешних" — а це вистане покищо вповні для „польскєй рації стану".

Та чорносотенна православна єрархія, що царствує у Варшаві, розгулялася неабияк: вона почала ширити свої впливи і на Українців-униятів у західній Галичині та поширювати і там православя, а то на Лемківщині, де місцеві москвофіли так і жаждуть одного і другого: і православя і обмосковлення.

Але що найдивніше: місцева польська влада пішла їм охотно на стрічу: ширення православя в московській одежі стало засобом ослаблення зненавидженого українства, а в такім випадку і польська вірність папі римському мусіла уступити на бік.

Однакож легко здобувані успіхи — осліплюють. Так сталося також і з варшавськими церковними русифікаторами, котрим так ті легкі здобутки, як і протекція вгорі, запоморочили голову і вони остаточно переборщили так ґрунтовно, що аж україножерному краківському „Ільострованому Курієрови Цодзенному" стало цього нарешті забагато і він помістив статтю під заголовком: **„Православні русифікатори на кресах і православя... під Краковом".**

Стаття та така інтересна, що ми її поміщаємо в перекладі.

(Далі буде).

Вломник.

Судця: — Чи обвинувачений не думав про свою будучність, як доконав цього вломy?

— Так, пане судця. Я відніс усі гроші до банку.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ХТО РОБИТЬ, ТОГО КРИТИКУЮТЬ.

Ніхто, здається, не досвідчує тепер цього в такій мірі, що президент Рузвелт.

Особливо його заява про лондонську конференцію викликала справжню повінь критики. Немало з цього писано в зовсім нездержним тоні.

Одна лондонська ґазета пише з приводу тої заяви про Америку як про злобного хлопця, котрий запалить вогонь, який може бути маяком, а потім утікає від нього. Французькі ґазети пишуть ще менше здержливо. „Парі Міді" пише про заяву Рузвелта як про „мішанину імпертинениції, забобонів, напасливости й тупоумности".

ПОТІХА.

Як подають ґазети, святкування свята Незалежности коштувало Америку 6 смертей від штучних вогнів та 1,100 ранених.

І ґазети додають, що свято Незалежности коштувало „тільки" ці втрати. Значиться, попередніх років кошти були значно вищі.

ДО КОГО НАЛЕЖИТЬ СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ?

Досі серед Американців цього питання ніхто не підносить, і декому з нас здавалося, що це тільки ми, Українці, так упривілейовані, що в нас кождa партія підносить питання: До кого належить Франко? До кого належить Шевченко?

З нагоди свята Незалежности подібне питання підняли американські соціялісти. На святі влаштованім соціялістичною партією на Юніон Сквері в Ню Йорку, бесідники доказували, що свято Незалежности Америки "належить" до соціялістичної партії. Мовляв, це свято революції, а таке свято мають право святкувати тільки такі, що бажають революції, а революції бажають тільки соціялісти, отже свято американської Незалежности повинно бути монополем соціялістів.

НА ВЕРХА ВИГЛЯДАЄ ЗГОДА, А В СЕРЕДИНІ...

На конвенції були „оживлені сцени": члени президії й делеґати тягалися за поли сурдутів та за рукави, хапали один другого за руки, щоби не допустити до кулачної розправи... Така поважна була ріжниця в поглядах делеґатів...

Хтож це радив так „оживлено"? Жиди, яких загально вважають за приклад національної згідливости. І то не Жиди ріжних партій, а самі тільки ціоністи.

БОРОТЬБА ПРОТИ „МІНІМАЛЬНОЇ ЗАПЛАТИ".

Робітники проявляють невдоволення з заходів ткацького промислу встановити „мінімум" заплати. Бояться, що „мінімум", себто найнижча заплата, може легко стати „максимумом" заплати, себто найвищою заплатою.

ФРАНЦУСЬКІ КЛОПОТИ.

Франція знову має причину журитися, бо статистика її населення за останні місяці знов показує надвишку смертей над уродинами.

Тимчасом Німеччина виказує зріст населення від 1925 року на 2,700,000 осіб.

Виходить на старі відносини, які свого часу одна німецька ґазета представила, змальовуючи німецького Міхеля в розмові з Французькою Маріянною через границю.

Маріянна каже до Міхеля, показуючи на ґазету: „Бачив, що Франція завела четвертий рік військової служби?"

Міхель: „Бачив".

Маріянна: „Ну, і що ти на те?"

Міхель: „А моя жінка вродила пятого хлопця".

Справді, є чого журитися.

Г. Крашанко.

НЕ ХОЧЕМО ЧУЖОГО!

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.
(КНЯЖИЙ ВІК).

—о— (15)

— Що ви за один? Чому ви, як не віхали в ліс нарошно на те, щоби щось вполювати, не їдете вигідним, виїждженим шляхом, а край шляху густим лісом?

— Бо я шукаю домівки боярина Бороти. Вона десь в сих лісах, коло Бикова.

— Троха далі, за Биковом. Як ви до нього, то поїдемо оба вкупі. Я лишуся в самім Бикові, ви поїдете далі. Нехай лаш чура поможе мені справитися з оленем. Я почастував би вас чвертколо, та сумніваюся чи вам буде потрібна, як ви до Бороти. Ну?

— Радію, що у Бороти буде достаточний запас дичини.

Чура поміг мисливому випатрошити оленя, закинути його на коня і привязати. Мисливий пішов пішки, ведучи коня за уздечку. Стефан їхав поволи за ним. Не довго їхали.

— Тут розходимося, — сказав мисливий. Тут, ліворуч, Гиків, де я живу. Ви їдьте далі. Як прийдете до місця, де доріжка розходиться, ступайте далі лівим раменем. За хвилинку відете в долину. По тім боці долини горб, по нім густим лісом. В тім лісі, так що з долини поза деревами його не видко, стоїть двір Бороти.

Стефан подякував, лишив мисливого і поїхав далі. За малу хвилю виїхав з ліса на долину, віхав в ліс, що підоймався догори, і опинився на галяві перед хатою, цілою наїженою оленячими і сернюковими рогами. Як Борота вполював оленя або сернюка, то роги прибивав на передній стіні хати.

Хату Стефан видів тільки тому, що був на кони, і дивився понад частокіл. Хата була обведена грубим дубовим частоколом. За частоколом на подвірю залаяли собаки. З хати вийшов хтось, та не сам Борота. Підійшов до фіртки і спитав:

— Хто там і чого?

— Перекажи бояринови Бороті, що до нього приїхав боярин Стефан Бенько, — відповів Стефан.

— Боярин Бенько? — промовив голос за фірткою. — Борота казав, що такий може колись приїде до нього і приказав нам впустити до хати. Самого господаря тепер нема дома. Він на полюванню. Вернеться в ночи, або аж завтра. Та я вас прийму, бо такий його приказ. Лише троха зaждіть перед фірткою, аж припну одну, ту найлютішу собаку. Вона така люта, що нікого чужого не допустить до хати, хочби в його обороні став я, або й сам господар.

Так сказав старий дворак Бороти, взяв одну собаку за шкіру на карку і потяг її за собою. Аж по хвили знов надбіг і, відчинивши фіртку, впустив Стефана на подвіря.

На порозі хати Стефана привитала баба, на око трицятьлітня. Стефан здивувався, коли вона привитала його, як сама сказала, в заступстві свого мужа.

— Або Борота жонатий? — вихопилося з уст Стефана.

Жінка розсміялася і відповіла. Не тільки жонатий. Ось дивіть! То його діти.

Стефан оглянувся і побачив, що по подвірю між камінням і корчиками бігає двоє дітей лише в сорочках і босо. Аж коли розбалакалися, жінка пояснила, що Борота оженився вже в доволі пізнім віці з дівчиною дуже молодою. Спершу йому було соромно признаватися до того, щоби з нього не жартували собі. Пізніше, про те, що він жонатий, довідувалися тільки ті, що загостили до його хати. Цілком так, як ось тепер Стефан. Жінка була донькою малого селянина. Виглядала радше на доньку Бороти, як на його жінку. Господарство було невелике, бо Борота небагато мав поля. Жив головно з полювання.

Низька хата була переділена на дві половини, кожда половина на три кімнати. В кімнатах ліворуч стіни були цілком чорні від диму. По середині кождої кімнати стояло муроване з каменя огнище. В двох кімнатах під одною стіною стояли полиці. Кімната була повна тодішньої зброї, тенетів пасток, сітей, посудини; взагалі всього того, що Бороті що днини треба було мати під рукою чи в хаті, чи їдучи на полювання. По правім боці хати одна кімната була така, як дві мешкальні ліві кімнати. Дві дальші були коморами для ріжних небуденних річей Бороти. Там була ліпша зброя, цінна упряж, цінні одяги, ріжні воєнні трофеї.

Стефан оглянув усі кімнати, бо цікавий був, і жінка хотіла гостеви показати, що нутро хати не таке бідне, як сама хата виглядає знадвору. Завела його також до стаєн, де показала коні і худобу.

Стефан ходив з бабою, оглядав та нетерпеливився. Йому горіла земля під ногами. Треба було зараз поблакати з Боротою і негайно їхати далі до Завадова, щоби перестерегти Заваду.

— Чи не могли би ви дати мені кого з вашої челяди на провідника, щоби мене завів до вашого мужа? — спитав Стефан, коли, оглянувши корови, вже ішли до хати.

— А хто з нас знає, де він тепер! — відповіла. — Хочби знайшов його тропу, то це нанiщо не придасться, бо він на хвилю не сидить на місці. Ідучи за тропою, ви все ішли би за ним на відстань одної днини. Коли він, прийшовши назад з противної сторони як вийшов, прийде, скажім, нині під ніч, ви прийдете сюди аж рано. Очевидно, як в ночи не згубите його тропи. Як він прийде аж завтра в полудне, то ви надійдете не скорше, як завтра вечером. Ви скорше зійдетеся з ним, як тут будете дожидати його.

Не було іншої ради, як дожидати Бороти в його хаті. Вже цілком смеркло́ся, Борoти нема. Вже й північ прийшла. Стефан сидів на подвірю і балакав з челядю Бороти, та його самого таки не діждався. Постелили йому в кімнаті по правій стороні хати і він ліг.

Другої днини сонце вже стояло над горами, Бороти нема. Появився, аж коли сонце вже зачало котитися вниз. Приїхав без цінкої дичини.

— Ти де був так довго і що робив, коли два дни полював і не вполював нічого?

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

(5)

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

Дальше, члени самі мали нагоду сказати своїм урядникам, якої їм треба організації, щоби бути певними свого обезпечення. І це, на мою думку, є важне, що зроблено цею обіздкою. Тепер уже всі члени знають, що головні урядники „не бояться членів", як казав п. радний. Ані „члени не бояться урядників", бо і це казав п. радний Питляр.

В У. Н. Союзі не може бути так, щоб урядники боялися членів, ані не може бути так, щоби члени боялися урядників, бо покищо ми не є в Москві, де одні других „бояться". Ми є в Америці і наша організація є такого устрою, що нею правлять члени через своїх представників, делєгатів на конвенції, а не диктаторством одної „особи", якої п. радний так мабуть боїться, що почав страшити членів У. Н. Союза.

В часі мого урядовання довелось мені полагоджувати багато справ по відділах переспискою. Таких справ було багато і декотрі навіть домагалися від мене особистого там приїзду. Однак це було прямо немислимим, бо час, яким предсідателеви в теперішнім устрою непостійного урядовання доводиться розпоряджати, на це не позволяє, і тому не можна нераз виконати того, що може навіть і конечно треба би зробити.

Треба було нераз відмовляти поїздки, бо не можливо було її виконати. Тому всіх тих, котрим відмовлено, прошу вибачити, бо це не моя провина. Якби цей уряд був постійний і можна свій час для організації присвятити, то тоді цього не було би.

На закінчення мого звіту хочу піднести деякі, для організації дуже важні справи, які конвенція повинна обговорити та вирішити.

Найважнішою проблємою в організації, яку конвенція треба зріло розвязати, є справа нових родів обезпечення.

Український Народний Союз поступив на асекураційному ділі так далеко, що вимагає від нашої організації для успішного розвою на будуче, що так скажу, бизнесового розмаху, який він мусить мати, багато змін.

Зміни мусять зайти, починаючи в головній канцелярії, а кінчаючи на найменшім урядника у відділі.

Спосіб провадження старого роду обезпечення не може бути ніяк практикований коло провадження нових родів.

Увійшовши так далеко в модерні роди обезпечення, наша організація мусить мати до цього справлений апарат, щоби можна тим справленим апаратом ці роди провадити.

Головна канцелярія те, що було можна справити, і те, що екзекутива була управнена справити, вже справила. А це, що належить до конвенції, те конвенція мусить справити.

Наші співробітники, урядники по місцевих відділах, а особливо секретарі, які являються тими робітниками, що помагають організацію будувати, мусять тепер добре визнаватись на асекураційнім ділі. Бо лише від них буде залежати дальший розвиток нашої організації.

А щоби вони добре визнавались на тих обезпеченнях, і не лише щоби добре визнавались, але щоби були тими добрими „сейлсменами", що вміють щось продати, вони мусять мати поміч від головного заряду. А щоби головний заряд міг ту поміч секретарям і урядникам дати, то він, так як тепер є зложений, хочби й хотів, цього зробити не всилі.

Тому я, для добра організації і для добра всіх членів, прошу Хвальну Конвенцію приняти таку ухвалу, щоби будучий уряд У. Н. С., якому конвенція поручить дальший провід організації, був у змозі наладнати це діловодство так, як цього добро і розвиток організації буде вимагати. — як у головній канцелярії, так і по відділах.

Друга справа, яку треба вирішити, це справа обезпечення дітей у клясі першій.

Цю справу порушувано на всіх зборах Союзових, де мені та іншим урядникам доводилось бути. Порушувано цю справу в проєктах, і ця справа, так як всі інші справи, мусить бути вирішена.

Однак ця справа є досить складна. Головний Уряд і екзекутива застановлялися вже нераз над цею справою. Є ріжні домагання: обдумані і необдумані. Є ріжні пропозиції. Кождий член розвязав би це питання по свому, правильно або неправильно, але всетаки всі бажають це питання бачити розвязаним.

І воно буде розвязане, мусить бути розвязане! Але мусить бути розвязане справедливо. Справедливо для всіх дітей.

Бо від вирішення цеї справи буде залежати багато на прибутку нової ґенерації до У. Н. Союза.

Супроти цього я прошу Хвальну Конвенцію, щоби також приняти ухвалу, яка давала би право будучому урядови вирішити ту справу так, щоби по справедливости, на підставі майна цього обезпечення, можна кождій дитині, членови молодечого Союза, дати стільки „кредиту" при переході до повнолітних членів, скільки на підставі резерви цього майна кождому належиться.

Я певний, що Ви, Панове Делєґати, на цій конвенції добре застановитесь над усіми тими важними справами, та ухвалите такі постанови, які помагалиб головним урядникам і місцевим урядникам розвивати У. Н. Союз до цеї величини, до якої він своїм „бизнесом" спрямований.

Перед Вами, Панове Делєґати, на отсій 18 конвенції стоїть важне завдання. Ви мусите збудувати структуру цілого діловодства в У. Н. Союзі так, щоби не спинювати розвою нашої орґанізації.

Отсим кінчу мій звіт, та дякую всім Делєґатам і Делєґаткам з попередньої конвенції, тут присутним, за довіря, яким повірено мені такий важний уряд в орґанізації — головного предсідателя.

Свій уряд я старався виконувати так, як наказувала мені моя совість та добро всього загалу членів нашої орґанізації.

Із цього місця почуваюся також до обовязку подякувати всім моїм товаришам, членам Головного Уряду, та товаришам, членам екзекутиви, як і всім урядникам місцевих відділів, за солідну і щиру працю. Дякую і пп. редакторам за співпрацю, яку ми всі урядники і редактори виконували для добра всім нам дорогої орґанізації — Українського Народного Союза.

По відчитанню звіту гол. предсідник додає, що в справі головного радного Питляра він має всі потрібні докази на те, що той головний радний був урядником в У. Н. Союзі не на те, щоби працювати в його користь, але на те, щоби йому шкодити та нищити його. В доказ цього твердження він відчитує частинний витяг протоколу зі зїзду робітничої орґанізації, якраз тої самої, яка вчора навіть прислала привіт для нашої конвенції, в якому то протоколі сказано, що обовязком кождого робітника є старатися вступати в ріжні орґанізації з цілю їх нищення. Згадується там також, що в проводі кождої орґанізації повинні станути робітники, а не буржуазія. Відчитавши цей витяг протоколу, предсідник зазначує, що якраз в нашій орґанізації є більше робітників провідниками, ніж у тій, яка називається нібито робітнича і яку Питляр заступає. Такі робітники, як Питляр, беруться захищати робітничі інтереси, а в тому самому часі вони самі не є робітниками та жиють на легкому хлібі. Ми знаємо, що гол. радний Питляр вів аґітацію за другу подібну запомогову орґанізацію, яка то орґанізація на ввесь свій $87,000 маєток має $43,000 адміністраційного фонду, з котрого то правдоподібно і Питляр мусів тягнути „пособія" на аґітацію між членами Союза за цю орґанізацію. Бо як можна інакше пояснити собі сталі поїздки Питляра по цілій Америці в цілі розбивання Союзових відділів? Союз не давав йому на те грошей. Тому, на думку предсідника Союза, присутні делєґати повинні ту шкідливу роботу і кириню зі сторони Питляра якнайрішучіше осудити.

Делєґад 25 відділу піддає думку, щоби змінити порядок нарад, а саме, ще перед дальшими звітами взяти під розвагу насамперед справу Питляра. Це є важна справа, а тому треба нам повзяти негайно відповідне рішення. Той внесок, підпертий делєґатами відділів 218, 270 і 355, перейшов великою більшістю голосів. Делєґат 178 відділу ставить другий внесок, підпертий делєґатами відділів 155, 161 і 283, щоби виключити з нарад конвенції головного радного Питляра, не даючи йому зовсім слова.

Делєґад 25 відділу сформулував цей внесок, а поперли його делєґати відділів 12, 102, 245, 299 і 338, в такий спосіб: З огляду на те, що головний радний Питляр не працював для Союза, а шкодив йому через поширювання фальшивих і неправдивих вістей про замороження великих сум Союзових грошей; далі, з огляду на те, що він належав до нашої орґанізації тільки на те, щоби вертіти і розточувати її з середини, та взагалі послугувався всякими демаґоґічними методами з цілю підкопання довіря в нашій орґанізації, — присутні делєґати ухвалюють виключити його безпроволочно з конвенційних нарад і передати його справу нововибраному урядови для осуду і покарання згідно зі статутом. Внесок цей перейшов одноголосно. По відголосуванню цього внеску, на виразне домагання багатьох делєґатів, відібрано Питлярови Союзову відзнаку і він опустив галю.

З черги здавали свої звіти отсі урядники:

Звіт заступника головного предсідника У. Н. Союза за чотири роки урядування.

Світла Президіє! Високоповажані Пані Делєґатки і Панове Делєґати У. Н. Союза!

Уряд містопредсідателя в У. Н. Союзі є поставлений на те, щоби на випадок якоїсь перешкоди в урядуванню головного предсідателя він міг заняти його місце. Позатим містопредсідатель занимає почесне місце з дорадчим голосом і має такі самі права і обовязки, як радні У. Н. Союза.

Я дуже вдоволений, що ми маємо головного предсідателя повного сили й енерґії, котрий сповняв своє урядування цілий час і я не потребував його заступати. Зате я працював для У. Н. Союза на таких ділянках, котрі не обняті параґрафами статута і котрі майже непередвиджені, а показалися щойно з бігом часу.

В часі мого уряду я був присутний на трох річних засіданнях головних урядників в лютім 1930, 1931 і 1932 року. Там я брав чинну участь у нарадах і здавав зі своєї діяльности звіти, котрі були проголошені в протоколах.

У всяких важніших справах У. Н. Союза діставав я звідомлення з головної канцелярії і давав свою опінію, або голосував над деякими проєктами, котрих екзекутивний комітет не хотів сам рішати. Діставав я поручення з головної канцелярії, щоби полагодити деякі справи по відділах, або з поодинокими членами, і я старався поладнати їх, щоби вийшли на добро У. Н. Союза.

Дня 9-го лютого 1930 р. відвідав я відділ 31 у Сейнт Клейр, Па., а враз з о. д-ром Клодницьким був 17 квітня 1932 р. на мітінґу відділу 288 в Бетлегем, Па., і 10 вересня 1932 р. на мітінґу відділу 124 в Армрод, Па.

До мене приходили дуже часто місцеві члени УНС по всякі поради й інформації, а приїжджали також члени з інших місцевостей, як з Істону, Назарету, Бетлегему, Нортгемптону, Армроду, а навіть аж з Фреквіл, Па. Діставав я також листи в справах Союза від членів з Істону, Филаделфії, Скрентону, Ню Йорку і Джерзі Сіти. На всі запити давав я відповіди і поради, тримаючись постанов статута УНС. На всілякі жадання або вимоги я ніколи не обіцяв того, чого УНС дати не може. А зате пояснював членам, які вони користи мають зі Союза як такого, що є тепер обняте в статутах, а ще ліпші користи будуть мати, коли перепишуться на новий рід обезпечення. На листи з Ню Йорку і Джерзі Сіти я не відповідав, бо інтересовані члени могли засягнути ліпших інформацій в головній канцелярії УНС.

Як всі інші урядники УНС, так і я мав у теперішнім періоді свого урядування аж забагато роботи: А склалися на це слідуючі чинники: безробіття членів через загальну крізу і реформа для нових родів обезпечення. Ці чинники вимагали багато енерґії і посвяти урядників, щоб не дати впасти Союзови, а навпаки, скріпити його до будучого розвою через реформу, до придбання молодіжи в члени, до вляття нової крови в живчик нашої славної і хосенної орґанізації. Я вірю, що наша праця не піде намарно і, як один з піонірів тої орґанізації, буду тішитися розвоєм У. Н. Союза.

Василь Гришко,
заступник головного предсідателя УНС.

Звіт заступниці головного предсідника У. Н. Союза.

Високоповажані Делеґати і Делеґатки!

Мій звіт, як заступниці головного предсідателя, є короткий, тому, що мій уряд, як такий, не мав тіснішого звязку з головною канцеляріею.

Однак можу сказати, що коли я мала деякі приручення від головної екзекутиви, то я їх виконувала.

Я брала участь у нарадах річних засідань Головного Уряду, як також брала живу участь на багатьох ріжних зборах і святах, котрі відбувались на користь У. Н. Союза і в справі українського народнього життя або руху.

Крім того я старалася задовольнити членів чи члениці в ріжних запитах і інформаціях, як в справі реформи і інших, коли мене про що питали.

На цім кінчу моє справоздання і цею дорогою дякую всім делєґатам і делєґаткам з попередної Конвенції, тут присутним, за довіря і вибрання мене заступницею головного предсідателя У. Н. Союза.

Юлія Баволяк,
заст. гол. предс. У. Н. Союза.

(Дальше буде).

СРСР. У САТИРІ ТА ГУМОРІ.

Один учений, що був відомий з неприхильности до большевицької влади, мусів виповнити анкетний аркуш, у якому найважніше питання було:

— Яке ваше відношення до большевицкої влади?

Відповідь була:

— Дуже співчуваю з нею, одначе помогти їй не можу.

———o———

— Прошу вас, не знаєте, скільки в комуністичній партії Жидів?

— Багато нема. Буде їх так із шістьдесять процентів.

— А решта хто?

— Ну, Жидівки!

———o———

Жид виповняє один із багатьох анкетних листків. Перше питання там таке: „Скільки вам літ?" Жид пише: Трицять. Комісар, який заглядав йому через плечі, питається: „Якжеж то можливе?! Таж нам відомий рік вашого народження. Згідно з тим вам повинно бути сорок сім літ!"

— Абож то за тих сімнацять літ було яке життя?

На дальший запит: „Що ви робили на війні?" тойже горожанин скромно написав: „Дріжав із страху".

———o———

Два Жиди, европейський та большевицький, не можуть ніяк погодитися щодо змислу пятилітки. Европейський Жид не хоче зрозуміти, чому так завзято мають будувати, коли в Европі жиють без того. Большевицький Жид йому на це: „Прошу тебе, як цього ти не можеш зрозуміти? При кінці пятилітки будемо мати машини, матерії, авта, літаки, словом усе. Рано довідаюся — в Одесі є кальоші; я сяду в літак, лечу до Одеси, стаю в чергу тай на другий день вечором маю пару кальошів."

———o———

Тепер у СРСР є в моді замінювати давні імена на революційні. Така сталася пригода: До села приїхав молодий робітник з родиною, а на батьків привіт „Як ся маєш, Івасю!" відповів: „Я вже не Івась, тепер називаюся Жовтень". Те саме повторяється і з його жінкою, яка вже не є Лизавета, лише Революція.

— Гм, — повідає батько — а як називається дівчинка?

— Розуміється, що Пятилітка.

— Та називайтеся, як вам завгодно, одначе добре, що ви здорові тай до нас навідалися.

Вечір пройшов на балачці, по вечері пішли всі спати. Нараз старі батьки й мати пробудилися серед ночі тай чують, що дитина плаче. Батько обізвався:

— Вставай, Жовтне, збуди Революцію, Пятилітка змочилася!

———o———

— Чому не маєте у вашій кімнаті ліжна? На чімжеж спите?

— На засіданнях.

В. Кедровський.

БОРОТЬБА З ПОГРОМАМИ НА УКРАЇНІ

(11)

Щоби покінчити з державною допомогою потерпівшим від погромів, яка була видана до розпорядимости міністра жидівських справ, хочу тут подати такі, відомі мені видачі: 30 червня видано 5,730,000 карбованців (114,600 золотих рублів) і 29 жовтня 1919 року 20,000,000 гривень (100,000 золотих рублів). Довелося видавати це в тих часах, коли українська армія вмирала на полях бою голою й босою, без медикаментів і харчів та без боєвих припасів; коли вибухали окремі конфлікти в армії та в уряді з недостачі коштів. Чи уявляють собі погромники, яку вони страшну шкоду завдали українській владі та всій українській визвольній боротьбі й героям-козакам та старшинам, які чесно вмирали на передових позиціях у боротьбі за свою державністю? Вони, ті погромники, обкрадали героїв з їх чести, з їх морального успіху й признання поза Україною й нарешті обкрадали з харчів, медикаментів і набоїв, бо за ті гроші, котрі треба було видати потерпівшим від погромів, можна було багато дечого в той час набути, так необхідного й потрібного в армії.

Не можна розглядати всіх наказів, відозви й боротьби командування армії та уряду УНР з погромами як лише тактичний хід, як лише лицемірство, що роблять деякі засадничі вороги українського національного руху та української державности, або особисті вороги когонебудь з представників влади УНР. Керівники українським національним рухом не мали тоді сили справитися з тими завданнями, які впали на їх плечі, а тому й самі впали жертвою непереможних обставин.

Державна Інспектура мала основним своїм завданням боротьбу з погромами й усіми силами виконувала ці завдання. Кождий інспектор обовязаний був у своїх тижневих звітах неодмінно збирати відомости про антижидівські настрої та аґітацію не лише в його частинах, але й у тих районах, де частини переходили, або перебували. Обовязком інспекторів було боротися всіми засобами проти погромної аґітації. Головний державний інспектор вимагав від усіх, більше двох соток, підлеглих йому інспекторів особливої рішучости в боротьбі з погромним елементом, покладаючи за погроми й погромну аґітацію особисту відповідальність на інспекторів. Тому, коли по прямому дроті повідомив мене інспектор волинської групи, що в Смотричі почався жидівський погром, на початку червня, то я наказав йому, що коли нема іншої ради, то розстріляти погромників, щоб припинити погром, бо коли він негайно не припинить погрому і на протязі 12 годин не повідомить, що в частинах дивізії наступив спокій і порядок, то я накажу його розстріляти за невиконання своїх обовязків. Після того, коли з наказу інспектора волинської ґрупи було розстріляно на місці погрому 15 погромників, а з наказу полковника В. Петрова юнацька житомирська школа розстріляла там же ще 9 погромників, не лише цей погром спинився, але й у дивізії взагалі погромні настрої припинилися й більше не виявлялися до кінця її істнування. Отже відозви й накази влади та розпорядження інспектури й головного командування не були деклятративними заявами, як це люблять говорити й писати вороги української державности, але вони були цілком реальними фактами. Правда, не завжди щастило всі накази й закони перевести в життя з ріжних причин, яких у часах тяжкої боротьби було занадто багато. Таксамо ще в часах переходу армії УНР на Поділля були відразу припинені спроби розпочати погром у Городку, а потім у Камянці Подільському, де був убитий погромним елементом старшина 3-тої дивізії, який припинив розгромлення жидівської крамниці.

Тут подам деякі відозви та розпорядки уряду, головного командування й інспектури, щоби читач зрозумів їх характер, а також почасти ті причини, які викликали погромні настрої у війську УНР в другій половині 1919 року. Особливо звертаю увагу на той факт, що тоді в армії УНР було багато спеціяльних аґентів-провокаторів, підісланих денікінським та большевицьким командуванням не лише для шпіонажі та для провокації в армії УНР, але й до влаштовування погромів з метою дискредитувати нашу армію не лише в очах місцевого населення та жидівства, але й в очах усього цивілізованого світа.

Я не буду подавати тут усіх загальних інструкцій, телеґрам, коротких розпоряджень і наказів, які роблено в конкретних випадках, а подам в хронольоґічному порядку лише розпорядки загального значіння, котрі робила іспектура на початку травня, а в котрих з особливим притиском покладалося на інспекторів завдання боротьби з погромами.

Наказ Головного Державного Інспектора.

2-го серпня 1919 року ч. 29.

„В той час, як наша героїчна армія з великим успіхом іде вперед, поза нею та іменем її ріжні злочинні елементи провокують мирне населення своїми анархічними виступами, грабунками й погромами, прикриваючись іменем славетних полків Народньої Республиканської Армії. Точно установлено, що большевики, відходячи, залишають у запіллю нашої армії спеціяльних своїх аґентів, яких завданням є за всяку ціну, всіми засобами дезорґанізувати наше запілля; що нераз виявлено при затриманню погромників і грабіжників, у котрих після пильного обшуку знаходили червоноармійські посвідки.

„Наказую Державним Інспекторам широко вияснити козакам усю шкідливість для успіху нашої боротьби й спокою в запіллю таких гидких і жорстоких вчинків проти мирного населення й перестерегти війська від провокації, до котрої можуть їх кликати ворожі елементи. Не спиняючись перед ніякими засобами, наказую повести найрішучішу боротьбу проти ворожого, провокуючого військо елементу, й у разі порушення спокою в частині та допущення грабунків, або погромів відповідальність буде покладена не тільки на начальників частин, а в однаковій мірі й на Державних Інспекторів.

„Головний Державний Інспектор **В. Кедровський**".

Це для зразку подаю один з опублікованих наказів Головного Інспектора. Назагал же всі розпорядження роблено в порядку внутрішнього діловодства; а тому й не оголошувано їх до публичного відома. Ще більше того, кожного разу вирішувалися й розвязувалися певні конкретні справи безпосередніми наказами та переговорами телеґрафом, або посилкою відповідних телеґрам, старшин для особливих доручень, чи персонально мною на місці випадку. В архівах Інспектури можна знайти дуже багато матеріялу щодо конкретних випадків боротьби з жидівськими погромами, погромною аґітацією й протижидівською провокацією. На жаль, я позбавлений тепер можливости користуватися архівами Інспектури, а тому доводиться обмежуватись тим матеріялом, який знаходиться в мене під руками.

Був загальний наказ інспекторам та військовій командній владі, щоби погромників притягати до відповідальности на підставі закона з 26 січня 1919 року, кваліфікуючи активних погромників як **розбійників, грабіжників та вбийників,** а погромну аґітацію як **аґітацію проти Самостійної Української Народної Республики.** Повний текст цього закона такий:

„Утворення Надзвичайних Військових Судів.

„26 січня б. р. Директорією затверджено оголошення всієї території Української Народної Республики на військовому стані.

„Начальникам окремих частин та ґуберніяльним, повітовим і міським комендантам запропоновано утворити „надзвичайні військові суди", до яких передаються карні справи, які виникли після 17 листопада 1918 року, а також усі справи про учасників гетьманських карних експедицій.

(Далі буде).

Ученик.

— Чим би ти хотів бути? — питається учитель ученика.

— Чарівником, прошу пана професора.

— А що ти тоді робив би?

— Я перемінив би пана професора в канарка та відчинив би вікно.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНЦІ И УКРАЇНКИ!

Дня 12 червня б. р. я виїхав до Канади. Сердечно дякую всім організаціям, патріотам, Отцям, Редакторам і тим людям, що гостювали нас; дякую за сердечність і щиру українську гостинність. Я пробув 5 місяців серед Вас у Злучених Державах і виголосив багато рефератів, почуваючи себе як у рідній любій родині. В балачках з Вами ми переносились у наш любий Рідний Край; я ділився з Вами своїми думками, спостереженнями, говорив про сучасне становище в Европі й Азії, говорив про нашу іміґрацію, про визвольний рух 1917—1919 р., про творчу роботу наших урядів і їх помилки-хиби. Дуже часто на відпочинку після тих балачок мені приходили думки: А що, як дійсно внедовзі надійде бажана зміна й ми зможемо повернутись до дому? З чим ми повернемось? Чи не очнеться знову тасама самозванча отаманщина, яка знищила Центральну Раду, Гетьманат, Директорію? Невже це знову почнемо зі сварки, лайки, нищення один другого в боротьбі за своє я? А так воно заноситься крізь по всіх усюдах, де тільки перебуває наша іміґрація. Партії ріжних напрямків, ріжних відтінків і всяких непокликаних провідників, як підчас визвольного руху, дають про себе знати. Вже скрізь їх представники починають з болотом мішати один другого. А може краще булоб, якби всі вони подумали, що замісць лайки треба ізготовляти себе до будучої праці, що треба вчитись, мати досвід, що треба вибрати собі фах і спеціялізуватись на нім, щоби бути свідомою фаховою силою та принести на Україну добробут знання на всіх ділянках державного життя, як ми дійсно хочемо бути корисними синами України.

Не хочу бути пророком, але я переконаний, що нам без могучої сильної волі, без диктатора не обійтись; бо там у дома підчас перевороту все перевернеться догори ногами, почнеться анархія, самосуд; ріжні провокатори будуть використувати ці хвилі, щоби поглиблювати анархію і в каламутній воді рибу ловити.

От тут-то й потрібно того диктатора, щоб негайно поліцію створив і лад у краю заввів; щоби армію зорганізував і кордони наші від ворога забезпечив; щоб землю народови на приватну власність передав, щоб політичних вязнів звільнив і з Соловок і Сибіру до дому повернув, щоб школи, суди відчинив, щоб залізницю й фабрики в рух пустив; щоб торговлю, як у дома так і за кордоном, відчинив; щоби банки й грошеву одиницю завів; щоб по цілій Україні друковане слово до кожної хати полетіло; щоб усім, що тепер народови бракує, нарід задоволити, й таке інше. Без цього нема чого й рухатись. І ще тому я дуже зрадів, що Головна Управа Чорноморських Січей прийшла до переконання, що слово без діла є мертве й 2 червня ц. р. в моїй присутности відкрито в Джерзи Сіти військову школу ч. 1, для підготовки підстаршин і старшин. Завдання школи обєднати нашу молодь, без ріжниці полу, віри, партійних та політичних поглядів, під одним прапором: Соборна, Самостійна, Незалежна Україна. Друге: витворити серед них дисципліну, послух і любов до матери України. Познакомити їх через досвідчених лекторів з українською історією, ґеоґрафією, літературою. Навчити їх, що мусить знати стрілець, щоб бути свідомим вояком. Витворити зі школярів старшин і підстаршин, які знали би військову штуку; а вона під цю пору дуже скомплікована. Техніка йде вперед і ті, що не будуть її знати, будуть підчас бою маленькою дитиною, будуть не корисними командантами, а шкідливими трутнями. Командант школи мусить порозумітися з американськими військовими командантами й просити дозволу час від часу приходити до їх касарень, деб можна було побачити, як живе американський жовнір, яка його робота, яка в них зброя, літаки, тенки.

Хай дівчата й хлопці в цих школах через досвідчених лікарів навчаться, як треба подати першу медичну поміч і як треба перевязати покалічених.

Треба навчити школярів фізичних змагань — бити своїх суперників, щоб підчас бою вони скрізь любили бути непемагаючими. Нехай за цією першою школою відкриються такі самі школи скрізь по цілій Америці й Канаді й тоді підчас будучої нашої визвольної боротьби будемо мати великі кадри досвідчених своїх інструкторів.

Звертаюсь до всього Українського Громадянства й Українських Організацій з просьбою підтримати ці школи Чорноморських Січей і тим у великій мірі причинитись до визволення нашої Матери України з неволі.

Бажаю всім щастя на всіх ділянках нашого життя. Єднайтеся з голосом: Соборна Самостійна Незалежна Україна; піддайте духа тим, що там у дома чекають на визвольний рух; тим, що в тюрмах за любов до матери України сидять; нашій молоді й тим всім, хто хоче бути вільний на своїй власній, рідній українській землі.

Бувайте щасливі, до побачення!

Генерал Вол. Сікевич.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Сим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що мітінґ відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 1-ій пополудни, в Домі Укр. Громади на Норті під ч. 3322 Н. Лавренс ул. Проситься всіх членів прийти на означений час, вирівнати свої вкладки, бо в теперішній горячці трудно годинами вичікувати на збір членів. Тому проситься прийти на час і полагодити справи, які є на часі. Хто хотів би змінити грамоту, нехай принесе свою стару грамоту на мітінґ. Ті що були в минувшім місяци суспендовані, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть виключені з членства. Довгуючі будуть суспендовані, тому ніхто нехай не легковажить своїх обовязків, коли не хоче наражуватись на втрату членства У. Н. Союза. — І. Сорока, предс.; І. Сорока, кас.; Ол. Будай, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, подає до відома своїм членам, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу буде вибір урядників: предсідателя і секретаря, тому проситься усіх членів явитися на цім мітінґу. Буде справоздання старих урядників за пів року та інші справи до полагодження. Члени, котрі хочуть змінити стару систему обезпечення, нехай принесуть на мітінґ свої старі грамоти. — Іван Момот, заст. предс.; Михайло Гавриляк, кас.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, оголошує, що 6-місячні збори відбудуться 9 липня, в неділю, точно в годині 2-ій, в Набожинського. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде справоздання урядників і контр. комісії за 6 місяців. — Василь Возьний, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 1-ій пополудни. Подається до відома, що на піврічних зборах ухвалено і затверджено такі параґрафи: Член, котрий не заплатить своєї вкладки перед або на самім мітінґу, тратить всі права до бенефіту з каси Товариства. Вразі слабости або каліцтва нікотрий член не дістане запомоги за перший тиждень. Ці ухвали стали законні з днем 1-го липня 1933 р. — Василь Стриковський, Антін Гарасим, Микола Ю. Сеник.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 12.30 в полудне, в домі Горожан, 847 Н. Франклін ул. Довгуючих проситься вирівнати по можности свої залеглости, бо хто хоч в части не заплатить, то з ним поступиться після ухвали передніших зборів, то є, буде суспендований. — І. Чопик, предс.; В. Василюк, кас.; С. Я. Крутий, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів і члениць, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд ул. Проситься членів і члениць прибути на ті збори конечно на означений час, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоб старалися по можности сплачувати свої залеглі вкладки. Также напоминається тих, що були суспендовані минувшого місяця, щоб прийшли та заплатили залеглі вкладки, бо інакше будуть подані до виключення з У. Н. Союза. Хто бажає перейти до нової системи обезпечення, то проситься принести на збори свою стару грамоту та підписати аплікацію на нову. — Лука Благітка, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Стеців, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 1-ій пополудни, в Рускім Нар. Домі, 620 Мортон ул. Проситься членів прибути на означений час і вирівнати свої залеглі вкладки, бо відділова каса вичерпана і не може за нікого висилати вкладок. Члени, котрі подались о позичку, нехай прийдуть на мітінґ, бо позичок не будеться видавати поза мітінґом. — Микола Мілер, предс.; Микола Тищук, кас.; Петро Саїдло, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 8 липня, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній. Тому, що це піврічні збори, кождий член має явитись на означений час. Не явившийся член підлягає карі після статута. Котрі члени ще не виміняли грамот, а хотять змінити, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінґ. — Іван Глива, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Піврічні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 2-гій пополудни, під ч. 847 Н. Френклин ул. На порядку дня є багато важних справ до порішення, як також буде звіт контролі з діловодства уряду. Взивається всіх членів прибути точно на час. — С. Гвіздь, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8 липня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Обовязком є кождого члена бути на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання з піврічного мітінґу і контр. комісії за перших 6 місяців. Кождий член повинен вирівнати свої залеглости, щоб не бути суспендованим. Проситься членів вимінювати старі грамоти на новий рід обезпечення. Члени, котрі мають свої діти в У. Н. Союзі, щоб принесли вкладки за дітей. Не явившийся на цих зборах член підлягає карі після статута. — Ілія Гузар, гол.; Яків Вайнер, рек. секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 8 липня, в годині 8-ій ввечір. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження, як рівнож вибір предсідателя з причини резиґнації бувшого. — Теодор Агрест, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Буковина, від. 14, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8 липня, в годині 8-ій ввечір, в Роб. Домі, 66-68 Іст 4-та ул. Проситься кождого члена бути на цих зборах, бо справа дуже важна і тому кождий член має бути. Також хто має кандидатів на членів товариства Буковина і У. Н. Союза, проситься привести з собою, бо тепер будемо принимати членів без вступного. Тому обовязком є кождого члена подбати про нових членів і подвоїти наші ряди. — М. Т. Паламарюк, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 11.30 перед полуднем. Напоминається довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контрольна комісія здасть звіт за перший півріќ. — Микола Задерецький, предс.; Осип Запоточний, рек. секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, подає до відома всім членам, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 12.30 в полудне. Проситься членів прибути на мітінґ в означений час. Напоминається довгуючих, щоби сплачували свої довги хоч вчасти. — М. Пик, предс.; А. Зубко, кас.; В. Черпецький, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 8 липня, в годині 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Проситься всіх членів явитись на тім мітінґ, бо контрольна комісія здасть звіт за пів року. — Іван Габрилович, предс.; Гнат Ничка, кас.; Іван Ількович, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 8 липня, в год. 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Проситься членів прибути на цей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Також проситься тих членів, котрі дістали позички, щоб були присутні на мітінґу для підписання контракту і вирівнання своїх залеглостий. Довгуючим членам пригадується вирівнати свої залеглости. — Е. Парницький, секр.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза і комісії просьб і скарг з 18. гол. конвенції У. Н. Союза в Дітройт, Міш., за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25. Також дякую місцевим урядникам і делеґатови нашого відділу за їх труд. Хай жиє і розвивається наш батько Союз, щоб до слідуючої конвенції зріс удвоє на славу і поміч вдовам, сиротам і калікам, а наперекір і злість ворогам нашого батька Союза. Як старий Союзовець, того желаю зі щирого серця.

Омелян Скородинський,
член 259 від. У. Н. Союза,
Шікаго, Ілл.

—o—

Я, нижче підписаний член Братства св. о. Николая, від. 78 У. Н. Союза в Майнерсвил, Па., складаю щиру подяку комісії скарг і просьб з 18. конвенції в Дітройт, Міш., за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою поміччю у моїм тяжкім положеню. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращого розвитку, і щоби наша молодіж горнулась до нашої організації. Також дякую місцевим урядникам і делеґатови І. Стерникови за їх труд.

Юрій Дронок.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

84.

Тарзан міцно тримався на спині потвори-горобора, який з усеї сили біг вперед, щоб дігнати інших, котрі вже ховалися в гущавині ліса. Тарзанови не треба було підганяти горобора, який ще й досі був наляканий стрілами та битвою, а тому летів як стріла. Тарзан міцно обхопив ногами свого дивного „коня", на якому летів вперед, усе вдивляючися в гущавину ліса. Він тепер лиш одного бажав, щоб дігнати потвору-горібса з дівчиною, поки вона десь не згине.

Горобор, на якому сидів Тарзан, був так наляканий усім і несподіванкою, що на його спині опинився незвиклий для нього їздець, що він летів понад сили. Він скоро перегнав інших гороборів, що бігли за втікаючими горібсами. Нарешті Тарзан побачив поміж листям дерев горібса, на переді якого сиділа на гороборі Іванна. Тарзан бачив, що він наближається до дівчини й тепер лише чекав нагоди стрілити в горобора, бо лише таким способом він не вбе дівчини.

Націлившись добре, коли вже був близько, Тарзан стрілив. Він щадив життя горібсови, щоб через нього не застрілити дівчину. Куля Тарзана добре влучила горобора й той поволі почав зменшувати біг, а потім захитався й з розмаху гепнувся на землю. Горібс, переляканий і здивований, полетів через голову горобора, а Іванна відкотилася далеко вбік. Вона не розуміла, що сталося, як також нічого не розумів і горібс, дивлячись, як в агонії дригає ногами його горобор.

Та скоро горібс схопився на ноги, чекаючи Тарзана, який з усеї сили біг до нього, полишивши свого горобора, котрий подався стрімголов десь далі в гущавину ліса. Коли Тарзанови здавалося, що він нарешті звільнить дівчину, він почув, як під ногами в нього ніби розступилася земля і він кудись провалився до самого пояса. Тарзанови здавалося, що він попав у болотяну трясавицю, яка засмокче його. Він робив усі зусилля, щоби вирватися з ями, але щось тягнуло його ноги вниз.